

Věkové zvláštnosti dětí (témata ke zkoušce)

Vývojová psychologie jako obor:

- cíle vývojové psychologie
- využití poznatků v dalších oborech
- fylogeneze, ontogeneze a aktuální geneze; etologie
- metody získávání poznatků ve vývojové psychologii
- periodizace psychického vývoje – principy: stádia, senzitivní a kritické fáze
- příklad celoživotní periodizace vývoje – pojetí vývojových konfliktů (E. Erikson)

Rané fáze vývoje

- prenatalní fáze:
  - o běžná délka těhotenství, embryonální a fetální období
  - o způsoby komunikace matky a plodu
  - o odlišnosti situace předčasně narozených dětí
- novorozenecké období:
  - o časové vymezení
  - o rané reflexy u novorozenců (příklady)
  - o kognitivní a sociální vývoj novorozenců
  - o emoční projevy a protosociální projevy novorozenců; intuitivní rodičovství
- kojenecké období
  - o časové vymezení
  - o tělesný, kognitivní, emoční a sociální vývoj, počátky vývoje řeči
  - o samostatný pohyb, rozvoj vztahu s primární pečující osobou, separační úzkost - „strach z cizince“
- období batolete
  - o časové vymezení
  - o tělesný, kognitivní, emoční a sociální vývoj: vývoj motoriky, senzomotorická koordinace, vývoj řeči, období vzdoru
  - o vývoj raného citového přilnutí (attachment)

Předškolní věk

- o časové vymezení
- o tělesný vývoj a vývoj motoriky, tvarová proměna
- o sociální vývoj, socializace dítěte v předškolním věku, význam hry, typy her
- o změny, které souvisejí s připraveností pro školu

Psychická deprivace v dětství

- základní potřeby
- nejvíce nápadné projevy psychické deprivace v různých fázích vývoje
- typy deprivovaných dětí

Autoři

Konrad Lorenz
Hanuš Papoušek
Erik Erikson
Zdeněk Matějček
Josef Langmeier
Josef Švejcar
Sigmund Freud
John Bowlby
Mary Aisworthová
Harry Harlow
Jean Piaget
Donald Winicott
Lawrence Kohlberg